

CATÀLEG D'ESTRATÈGIES DOCENTS PER LA MILLORA I INNOVACIÓ

Recerca, Innovació i Millora de la Docència i l'Aprenentatge

RIMDA RECERCA, INNOVACIÓ I MILLORA
DE LA DOCÈNCIA I L'APRENENTATGE

Vicerektorat de Política Docent

A) Aprenentatge en entorns virtuals

A1) LMS (Moodle): Incorporació i desenvolupament de noves funcionalitats a l'entorn del campus específic (en el cas de la UB l'entorn és Moodle) adaptat a les necessitats dels col·lectius docents i les noves formes d'aprendre. Adaptació dels entorns de campus a tecnologies smartphone i nous dispositius.

A2) MOOC: Modalitat formativa orientada a la difusió de cursos, continguts i activitats en obert adreçats a un públic massiu. Implementació de plataformes tecnològiques pel seu disseny, gestió i difusió. Definició de models metodològics per la construcció dels cursos i pel seguiment en obert proposat.

A3) Open Educational Resources: Construcció i difusió de continguts i recursos en obert adreçats a tota la comunitat. Editats tant per la institució universitària com pels seus col·lectius docents i d'alumnat. Ús d'aquests recursos en l'aprenentatge. Implementació de plataformes tecnològiques pel seu disseny, gestió i difusió.

A4) PLE (Entorns Personal d'Aprenentatge): Desenvolupament d'aplicatius per la gestió dels entorns personals d'aprenentatge que permeten a l'alumnat configurar i construir el seu espai d'aprenentatge mitjançant la integració de recursos web vinculats amb la seva formació.

A5) Portafolis digitals: Entorns digitals de construcció i gestió dels aprenentatges de l'alumnat, de les evidències d'avaluació generades en aquests aprenentatges. Competències d'autogestió i comunicació de l'experiència de formació i del resultat de la mateixa.

A6) Simulacions: Disseny d'entorns d'aprenentatge i avaluació que reproduïxen digitalment activitats específiques d'entorns acadèmics i professionals reals. Configuració de sistemes de simulació i adaptació a les característiques específiques d'àmbits acadèmics o pràctiques concretes. Establiment de mecanismes d'avaluació, seguiment i tutoria.

A7) Web 2.0 / 3.0 / Xarxes socials: Els nous usos del web incorporats a l'aprenentatge i la docència. Ús de xarxes socials per la construcció i intercanvi de coneixement, ús de aplicatius i entorns web per la construcció de coneixement i pel treball col·laboratiu. La web amb significat per l'aprenentatge (web semàntica).

B) Aprenentatge professionalitzador

B1) Competències transversals: Competències genèriques i comunes per a totes les titulacions orientades al desenvolupament d'aptituds, coneixements i valors de l'alumnat vinculats amb l'activitat professional posterior. Establiment de metodologies per l'ensenyament, aprenentatge, avaluació i certificació de les competències definides.

B2) Pràcticum: Vinculació entre l'activitat acadèmica i la seva aplicació en entorns reals d'aprenentatge.

B3) PNT (Procediments Normalitzats de Treball): Incorporació de mecanismes i protocols de qualitat, seguretat, prevenció de riscos, atenció al medi ambient i gestió, propis de l'activitat professional com a recurs per l'aprenentatge.

B4) TFG (Treball final de grau): Establiment de procediments que facilitin la resolució del TFG orientat a l'activitat professional posterior. Implementació d'entorns tecnològics per millorar la gestió i l'ús per part dels implicats.

C) Avaluació

C1) Autoavaluació: Mecanismes de potenciació de l'autoregulació de l'alumnat (apropiació dels objectius i criteris d'avaluació, planificació de les accions a realitzar, ...).

C2) Avaluació acreditativa: Procés d'avaluació amb la finalitat de verificar que es compleixen els criteris establerts per un organisme acreditador i, en conseqüència, assegurar-ne uns resultats. Es tracta de l'avaluació dels aprenentatges per tal de comprovar els resultats d'aprenentatge aconseguits per l'alumnat en finalitzar un procés formatiu.

C3) Avaluació clínica objectiva estructurada (ACOE): Tipus de prova avaluativa per determinar el nivell de competència en un professional de la salut. És un format de prova amb caràcter d'assaig o de simulació eminentment pràctic i pretén valorar la capacitat del professional a l'hora d'utilitzar coneixements, habilitats i actituds per resoldre els problemes que es presenten en l'exercici de la seva professió.

C4) Avaluació continuada: Valoració del procés d'aprenentatge de l'estudiant a partir del seguiment continuat del treball que fa i dels aprenentatges que incorpora, de manera que es puguin introduir immediatament les modificacions necessàries per optimitzar el procés i millorar-ne els resultats.

C5) Avaluació entre iguals: Disseny de mecanismes d'avaluació centrats en el feedback, diàleg i participació de l'alumne en el procés d'aprenentatge d'altres alumnes.

C6) Avaluació formativa: L'objectiu és fer coneixedor a l'alumne del seu propi procés d'aprenentatge i no només del resultat de l'activitat avaluadora. Establiment de mecanismes i instruments d'avaluació centrats en el feed-back constant, mitjançant la recollida d'informacions o de dades, interpretació de resultats, aplicació de mesures de millora o de recuperació.

C7) Instruments d'avaluació (rúbriques): Disseny de recursos i eines, tant del professorat com de l'alumnat, per millorar el coneixement dels aprenentatges que s'han generat en el procés d'ensenyament.

D) Equip docent

Grup de professorat que treballa de manera conjunta i coordinada en la planificació, el desenvolupament i l'avaluació de la docència, bé perquè comparteix la mateixa assignatura o un mòdul, la docència en un mateix grup d'estudiants, o perquè imparteix assignatures relacionades temàticament o disciplinàriament.

E) Metodologies actives per l'aprenentatge

E1) Aprenentatge autònom: Millora en els mecanismes de regulació de l'aprenentatge autònom de l'alumnat. Vinculació d'aquest aprenentatge amb el treball a l'aula i el treball en col·laboració o en equip. Adquisició per part de l'alumnat d'estratègies de treball i aprenentatge autònom eficient i contrastable.

E2) Aprenentatge col·laboratiu: Distribució de rols, responsabilitats i tasques pel que fa al desenvolupament d'activitats que requereixen la col·laboració entre alumnes. Establiment de mecanismes i instruments per l'avaluació tant del resultat final com del procés desenvolupat i el nivell d'implicació dels participants.

E3) Aprenentatge entre iguals: Aprofitament de la diversitat en els processos d'ensenyament, aprenentatge i construcció del coneixement. Establiment de mecanismes d'avaluació, control i autogestió de la tasca desenvolupada per part dels implicats.

E4) Aprenentatge servei (APS): Integració de processos d'aprenentatge i servei a la comunitat en projectes educatius amb utilitat i vinculació social. El servei dona sentit i l'aprenentatge permet millorar el servei a la societat. Transferència i implicació de l'aprenentatge en l'entorn social.

E5) Elaboració de projectes: Metodologia d'ensenyament actiu que promou l'aprenentatge a partir de la realització d'un projecte: idea, disseny, planificació, desenvolupament i avaluació del projecte.

E6) Mentoria i tutoria: Establiment de mecanismes de suport i transferència de coneixement entre alumnes de nivells diferents per permetre que els alumnes mentors participin activament en els aprenentatges i desenvolupament de competències professionals. Optimització dels instruments metodològics i tecnològics per assolir una acció tutorial eficient i ajustada a les necessitats de l'alumnat i als requeriments formatius establerts.

E7) PBL, Casos i Simulacions: Contextualització de l'aprenentatge en la comprensió, gestió i resolució problemàtiques vinculades a situacions reals i concretes de l'entorn professionals o acadèmic. Establiment de mecanismes per millorar la implicació dels alumnes en la resolució de les situacions proposades, en la presa de decisions i en els resultats de l'experiència pel que fa a la millora dels seus aprenentatges.

E8) Aula inversa: L'aula inversa (The Flipped Classroom) és un enfocament d'ensenyament universitari la repercussió del qual en la innovació en l'educació superior i el seu potencial per a la millora de l'ensenyament són molt prometedors. Aquest enfocament inverteix la tradicional seqüència d'activitats en l'educació superior: ensenyament-estudi-avaluació, per la seqüència estudi-(auto, peer, hetero)-avaluació-ensenyament.

<https://www.ub.edu/portal/web/metodologies/aula-inversa>

E9) Ludificació: l'ús de dinàmiques, mecàniques i estètiques pròpies del joc en entorns no lúdics per adquirir, desenvolupar o millorar una actitud o un comportament determinat (Kapp, 2012).

<https://www.ub.edu/portal/web/metodologies/gamificacio>

F) Analítiques d'aprenentatge/ Learning analytics

Ciència de dades pel suport a la docència. Mesurament, recopilació, anàlisi i presentació de dades sobre els estudiants, els seus contextos i les interaccions que allà es generen, amb la finalitat de comprendre el procés d'aprenentatge que s'està desenvolupant i optimitzar els entorns en els quals es produeix.

G) Disseny Universal d'Aprenentatge (DUA)

El DUA és un model que facilita el marc de referència per a la creació de contextos d'aprenentatge en els quals es proporcionen múltiples maneres de presentar la informació, múltiples maneres d'acció i representació i múltiples maneres de comprometre's.

L'aspecte universal del DUA no vol dir una solució per a tothom sinó que planteja la necessitat de dissenyar, des del principi, activitats, tasques i continguts flexibles i personalitzats segons la realitat de cada aula.

Les persones som diferents en la mena en què gestionem, contextualitzem i expressem i per això, necessitem un model que ens permeti multiplicitat d'opcions perquè tothom pugui trobar la seva via d'aprenentatge.

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/diversitat-i-inclusio/projectes-educatius-inclusius/disseny-universal-per-a-laprenentatge/>

H) Perspectiva de gènere en la docència universitària

“La docència amb perspectiva de gènere millora la qualitat docent i la rellevància social dels coneixements, les tecnologies i les innovacions produïdes. La perspectiva de gènere permet aprofundir en la comprensió de les necessitats, comportaments i actituds del conjunt de la població, defugint així tant de les interpretacions parcials que parteixen de l'home com a subjecte universal, com dels essencialismes sobre els homes i sobre les dones. S'eviten, d'aquesta manera, errors en la conceptualització teòrica o en les anàlisis empíriques.

Una docència amb perspectiva de gènere també estimula el pensament crític de l'alumnat, en proporcionar-li noves eines per identificar els estereotips, normes i rols socials de gènere. L'alumnat aprèn així a problematitzar els patrons de socialització dominants i desenvolupa."

[Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària. AQU 2019](#)